

Medlemmer af Geheimestatsraadet, ikke som udnævnte Medlemmer, men fordi de ere udnævnte til Ministre for de særlige Anliggender, hvorimod Ministrene for Monarchiets Fællesanliggender ere udnævnte Medlemmer. Derefter bestemmes i Paragraphen: at Thronfølgeren, naar han er myndig, tager Sæde i Geheimestatsraadet, samt den eller de af de øvrige kongelige Prindsjer, som Kongen dertil kalder. Man vil see, at det er Bestemmelser, som ikke kunne være traadte istedetfor de i Grundloven oprindelig indeholdte, thi Grundloven havde Intet af den Art. Det kunde ikke være faldet den danske Rigsdag ind, at gaae ind paa et — det er isøvrigt vanstækket her at udtale sig og domme om Monarchiets Love. — mildest talt uheldig Paragraph som § 14. — Den af Grundloven udgaade § 21 udtalte sig saaledes: „Ministrene i Forening udgjøre Statsraadet; Forsædet føres af den, som af Kongen er udnævnt til Premierminister“ — af denne føres altsaa Forsædet — „Alle Lovforslag og vigtigere Regjeringsforanstaltninger forelægges Statsraadet“ — altsaa ikke Geheimestatsraadet. — „Dettes Ordning samt Ministeransvarligheden bestemmes ved Lov“. (En Stemme: Bestemmes ved Lov!). Det er meget rigtigt; men en Lov, som nu kun kunde gaae ud fra Monarchiet og intet andet Sted fra, er et hyderligere Beviis for, at denne Bestemmelse ikke kan komme til at staae i nogen directe Relation til vedkommende Ministre for de særlige Anliggender; den vilde stille dem, forsaavidt os angaaer, udenfor Geheimestatsraadet, saafremt ikke Kongen paalagde dem at behandle og forhandle vore Sager der. Det er ganske klart, at naar man sætter sig ind i alle de Forhandlinger, som have fundet Sted med Rigsdagen over de Grundlovsforandringer, der maatte finde Sted, for at Fællesforfatningen kunde træde ilive, da er det klart, at den ikke vilde være kommen til at antage en Paragraph, som indsatte ansvarlige Raader i Geheimestatsraadet, forsaavidt angaaer vore Anliggender, forsaavidt en saadan Paragraph skulde have Indflydelse paa vore særlige Anliggender; men den angif os ikke, og derfor fandt vi os deri, — jeg vil ikke sige roligt, for det stete ikke roligt, men vi troede at kunne finde os

deri. — Her er ligeledes fremkommet et nyt Institut i Fællesforfatningens § 15, som heller ikke har nogen Oprindelse i Grundloven og ikke har Noget for Grundloven at betyde, men som dog kan foranledige store Forulempelser med Hensyn til vore særlige Anliggendes Fremme. Det hedder i § 15: „Alle Love og vigtigere Regjeringsforanstaltninger behandles i Geheimestatsraadet. Er Kongen i enkelte Tilfælde forhindret i at præsidere, kan han lade Sagerne forhandle i Ministerconferencer.“ Disse Ministerconferencer ere ogsaa noget Fremmed for os.

Det er saaledes afgjort, at de særlige Ministre ere tilstede saavel i Geheimestatsraadet som i Ministerconferencerne ikke for vore Anliggender, ikke i den Henseende Lovbudne tilstede.

Men nu er der et Spørgsmaal tilbage, nemlig: Er det for vort Vedkommende ønskeligt, at de ere der? Og dette Spørgsmaal maa, saa forekommer det mig, besvares med „Nei“, efterat vi have seet, at den Nødvendighed at maatte trække sig tilbage fra deres Stilling, hvori enkelte af FællesstatsMinistrene ved deres ejendommelige Stilling vare komne, og som jeg hverken i den ene eller den anden Retning skal betegne, paa engang rystede de Ministres Stilling, som ere ansvarlige for denne Rigsdag, og satte os i den hyderste Forlegenhed, og det paa Grund af Forhold, hvilke de som Ministre for de særlige Anliggender ikke behøvede at have Noget med at gjøre. Det, som under nuværende Omstændigheder vilde være det Naturlige, var, at Kongen forandrede Forretningsordenen, saaledes at Alt, hvad der angik de særlige Anliggender, blev overdraget alene til de Ministre, som skulle være Ansvarer derfor, og forhandlet med dem umiddelbart paa den Maade, Hans Majestæt fandt det heldigt, saaledes at Ministrene for Kongeriget, for Landsdelen, kun tiltraadte Geheimestatsraadet for Monarchiets Anliggender. Naar Monarchiets Ministre troede, at det laae i Begivenhedernes Magt, og at Forholdene stillede sig saaledes, at de ikke mere kunde fortsætte deres Virksomhed, ja, saa traadte de tilbage, og vore særlige Ministre traadte tilside og ved-